

Οι προτεραιότητες του υπουργείου Ναυτιλίας για το 2021. Έρχονται αλλαγές στη λιμενική διακυβέρνηση

2021/01/19 09:47 στην κατηγορία ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Οι προτεραιότητες του υπουργείου Ναυτιλίας για το 2021 και οι θεσμικές παρεμβάσεις που είναι προγραμματισμένες για το τρέχον έτος περιλαμβάνονται στο «Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής» που παρουσιάστηκε πρόσφατα.

Όπως αναφέρεται σε αυτό, οι κεντρικές επιδιώξεις του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ) για το 2021 συνίστανται στην ενίσχυση και εδραίωση της παγκόσμιας ισχύος της χώρας μας στον τομέα της ναυτιλίας, την ενίσχυση της ασφάλειας και προστασίας στο θαλάσσιο χώρο, τη διαφύλαξη των θαλασσίων συνόρων, την αξιοποίηση των αναπτυξιακών προοπτικών των νησιών μας και την ανάληψη ειδικής μέριμνας για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή του νησιωτικού χώρου, υπό το πρίσμα της Γαλάζιας οικονομίας.

Οι βασικοί μεταρρυθμιστικοί άξονες του ΥΝΑΝΠ, όπως υπογραμμίζεται, εστιάζουν στην στήριξη της ελληνικής ναυτιλίας και ναυτοσύνης, την ενδυνάμωση της φύλαξης των θαλασσίων συνόρων και της ασφάλειας στη θάλασσα, την ενδυνάμωση της αναπτυξιακής προοπτικής των ελληνικών λιμένων και την ανάδειξη του νησιωτικού και θαλάσσιου χώρου ως βασικό τμήμα του παραγωγικού ιστού της χώρας.

Επίσης, έμφαση δίνεται στην προώθηση του θαλάσσιου τουρισμού (yachting, κρουαζιέρα), αλλά και στην αναδιοργάνωση και ψηφιακή αναβάθμιση της ναυτιλιακής διοίκησης και εκπαίδευσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χώρας.

Μεταρρύθμιση νησιωτικής πολιτικής

Πιο συγκεκριμένα, το ΥΝΑΝΠ, όπως υπογραμμίζεται, προχωρά στη μεταρρύθμιση της νησιωτικής πολιτικής και την προώθηση της Γαλάζιας οικονομίας.

Έπειτα και από εκτεταμένες διαβουλεύσεις με περισσότερους από 327 κοινωνικούς εταίρους και φορείς μέσα από τη διοργάνωση 14 «Περιφερειακών Διαλόγων», προχώρησε στην κατάρτιση σχεδίου νόμου για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στο νησιωτικό χώρο.

Καλύπτεται πλέον ένα κενό χρόνων στη θαλάσσια διακυβέρνηση και θεσπίζεται η υποχρέωση κατάρτισης Εθνικής Στρατηγικής, αλλά και αξιολόγησης των συνεπειών των πολιτικών του κράτους στον ευαίσθητο νησιωτικό χώρο της Ελλάδας.

Οι νησιωτικές περιφέρειες της χώρας αποτελούν κρίσιμο μέγεθος του ελληνικού χώρου και στόχος είναι η υιοθέτηση αυτής της οπτικής στη διαδικασία κατάρτισης όχι μόνο των εθνικών αλλά και ευρωπαϊκών πολιτικών.

Το Φεβρουάριο του 2021, το Υπουργείο θα συνυπογράψει στη Μάλτα την Ευρωπαϊκή Διακήρυξη για την προώθηση της Γαλάζιας Ανάπτυξης στην ΕΕ, για την ανάδειξη των προοπτικών της Γαλάζιας οικονομίας για την ευρωπαϊκή και την ελληνική οικονομία.

Ταυτόχρονα, η μεταρρυθμιστική προσπάθεια επεκτείνεται καθώς τίθενται οι άξονες για την εξέλιξη και αναβάθμιση του υφιστάμενου ακτοποϊκού δικτύου, με τον παράλληλο εκσυγχρονισμό του ακτοποϊκού στόλου, με γνώμονα πάντα τα σύγχρονα μεταφορικά δεδομένα και την υποχρεωτική προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις της διεθνούς περιβαλλοντικής νομοθεσίας από το 2020 και μετά.

Στόχος της ακτοποϊκής μεταρρύθμισης είναι η διασφάλιση της συνοχής του νησιωτικού χώρου, με εξορθολογισμό του συστήματος διαχείρισης άγονων γραμμών αλλά και αναβάθμιση της διαχείρισης του δικτύου θαλασσίων συγκοινωνιών με νέα μέσα και τεχνολογίες.

Ένας ακόμα σημαντικός πυλώνας μεταρρύθμισης είναι η λιμενική πολιτική. Η πολυπλοκότητα του υφιστάμενου συστήματος λιμενικής διακυβέρνησης, επιβάλλει την άμεση άρση των χρόνιων δυσλειτουργιών του Εθνικού Λιμενικού Συστήματος και τη δημιουργία μιας νέας αναπτυξιακής δυναμικής, που θα αντιλαμβάνεται τους λιμένες ως κύτταρα ανάπτυξης και παραγωγής εισοδήματος, θέσεων απασχόλησης αλλά και κρίσιμη υποδομή για τη διασφάλιση της θαλάσσιας προσβασιμότητας.

Ειδικότερα, ολοκληρώθηκε η κατάρτιση και δρομολογείται η παρουσίαση προς διαβούλευση της Λευκής Βίβλου για τη Εθνική Δημόσια Πολιτική Λιμένων, η οποία μεταξύ άλλων θα παρουσιάζει το νέο μοντέλο διαχείρισης των κρατικών και δημοτικών λιμενικών ταμείων, εξορθολογίζοντας και αναθεωρώντας το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης.

Με τη μεταρρυθμιστική αυτή πρωτοβουλία επιχειρείται η αντιμετώπιση της πολυμορφίας των Φορέων Διοίκησης και Εκμετάλλευσης Λιμένων και της πολυδιάσπασης της αρμοδιότητας της εποπτείας τους μεταξύ διαφορετικών υπουργείων, ενώ μακροπρόθεσμα επιδιώκεται η ομογενοποίηση και αναβάθμιση των λιμενικών υπηρεσιών, καθιστώντας το ελληνικό λιμενικό σύστημα πλήρως ανταγωνιστικό.

Ενίσχυση ναυτικού επαγγέλματος

Η ανάγκη στήριξης του ναυτικού επαγγέλματος, που τεκμαίρεται από την τεράστια προσφορά εργασίας και της αναπτυξιακής του δυναμικής, επιβάλλει την κωδικοποίηση της σχετικής νομοθεσίας και την εισαγωγή ενός στρατηγικού σχεδίου για την προσαρμογή της δημόσιας πολιτικής ναυτικής εκπαίδευσης υπό ένα σύγχρονο πλαίσιο λειτουργίας και οργάνωσης.

Για τον λόγο αυτό, προωθείται μεταρρύθμιση του υφιστάμενου πλαισίου λειτουργίας των Δημόσιων Σχολών και Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) στην βάση του πορίσματος ειδικής έκθεσης που εκπονήθηκε από διεπιστημονική ομάδα του Ιδρύματος Ευγενίδου, στο πλαίσιο Μνημονίου Συνεργασίας που υπεγράφη με το ΥΝΑΝΠ το 2020.

Βασικός σκοπός είναι η μείωση της εγκατάλειψης των σπουδών από τους εισακτέους και η κάλυψη του διογκούμενου ελλείμματος σε αξιωματικούς για τη στελέχωση του παγκόσμιου στόλου.

Ειδικότερα, επιδιώκεται η αύξηση του αριθμού των εισακτέων στις ΑΕΝ, η ενίσχυση και η ευελιξία στα προγράμματα σπουδών και προσαρμογή στα νέα δεδομένα εκπαίδευσης του ναυτικού επαγγέλματος.

Επιπλέον, θα προβλέπεται η έμπρακτη στήριξη της δημόσιας ναυτικής εκπαίδευσης, καθώς και η ανάδειξη του πυλώνα της ιδιωτικής ναυτικής εκπαίδευσης με σύγχρονους κανόνες και σαφές ποιοτικό πλαίσιο λειτουργίας.

Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο ενίσχυσης της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας, η εν εξελίξει μεταρρύθμιση του ψηφιακού μετασχηματισμού του ελληνικού νηολογίου συμπληρώνεται από ένα πλέγμα δράσεων που στόχο έχουν την επέκταση του ελληνικού νηολογίου και την εδραίωση του ενηολογίου.

Πάγια και διαρκής στόχευση αποτελεί η ενίσχυση της θέσης της ελληνικής ναυτιλίας στην παγκόσμια κατάταξη, όπως και η ενίσχυση της εκπροσώπησης της χώρας στον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό και την ΕΕ.

Το e-Νηολόγιο, ως έργο-ναυαρχίδα της τομεακής πολιτικής Flag-Gain έχει σκοπό την επαύξηση των Ελληνόκτητων πλοίων με ελληνική σημαία, προωθώντας απλοποίηση των διαδικασιών και ανταγωνιστικότερο περιβάλλον εξυπηρέτησης της ελληνικής πλοιοκτησίας και πλοιοδιαχείρισης.

Τέλος, μεταρρυθμιστικές δράσεις υλοποιούνται στοχεύοντας στην ολοκληρωμένη διαχείριση θαλασίων συνόρων και την καταπολέμηση του εγκλήματος στη θάλασσα. Καταρτίζεται η επικαιροποιημένη Εθνική Στρατηγική Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συνόρων στη βάση του νέου Κανονισμού Frontex, ενώ παράλληλα ενθαρρύνονται οι διεθνείς συνεργασίες για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και την επιχειρησιακή συνεργασία σε ερευνητικά αντικείμενα.

Στη νησιωτική πολιτική, το νέο πλαίσιο αναγνωρίζει τη σημαντική αναπτυξιακή δυναμική των νησιών στην παραγωγή εθνικού και περιφερειακού εισοδήματος, και περιλαμβάνει νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για τη στήριξη έργων υποδομής και επιχειρηματικότητας στα νησιά καθώς και την αναβάθμιση και ενεργοποίηση των

φορέων άσκησης δημόσιας πολιτικής, με αιχμή τη σύσταση μητρώου φορέων θαλάσσιας οικονομίας και τη θέσπιση υποχρέωσης κατάρτισης Εθνικής Στρατηγικής για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στο νησιωτικό χώρο εντός του 2021 για πρώτη φορά.

Πληροφοριακό σύστημα για τις θαλάσσιες συγκοινωνίες

Παράλληλα, εντός του α' τριμήνου 2021 θα παρουσιαστεί ο Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Προγραμματισμός του Υπουργείου αναφορικά με το Θαλάσσιο και Νησιωτικό Χώρο, υπο μορφή τομεακού-χωρικού προγραμματισμού για τη μεγιστοποίηση της αξιοποίησης των πόρων του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου 2021-2027.

Παράλληλα, προωθείται η δημιουργία ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης δικτύου θαλασίων συγκοινωνιών και η ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων παρακολούθησης απόπλου – κατάπλου πλοίων, παρακολούθησης και ενημέρωσης κίνησης επιβατών, ΙΧ κ.ά.

Η πανδημία του Covid19 δημιούργησε σημαντικές πιέσεις στη βιωσιμότητα του συστήματος, ωστόσο το Υπουργείο υιοθέτησε εγκαίρως μέτρα ενίσχυσης της απρόσκοπτης λειτουργίας ή/και ανάκτησης του δικτύου ακτοπολικών συνδέσεων της χώρας και δρομολογεί εντός του 2021, πρόσθετα μέτρα για την επάρκεια λειτουργίας του συστήματος με στήριξη της ΕΕ.

Ταυτόχρονα, σε συνεργασία με το Ναυτικό Επιμελητήριο Ελλάδος προωθείται η δημιουργία ειδικού Ταμείου για την αναβάθμιση του στόλου πλοίων θαλασσίων ενδομεταφορών και προσαρμογή στα νέα περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά δεδομένα, το οποίο αναμένεται να δώσει εξαιρετικές προοπτικές ναυτιλιακών επενδύσεων με οφέλη στο σύνολο των επιχειρήσεων που σχετίζονται με το ναυτιλιακό εξοπλισμό, τη ναυπηγοεπισκευαστική δραστηριότητα και τη ναυπηγική.

Επιπρόσθετα, για τη μεταρρύθμιση της λιμενικής πολιτικής αναπτύσσονται συνέργειες μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων για τη σύνδεση των λιμένων, τόσο με το διευρωπαϊκό όσο και με το εγχώριο δίκτυο μεταφορών, παρακολουθούνται συστηματικά οι Φορείς Διοίκησης και Εκμετάλλευσης Λιμένων, αντιμετωπίζεται η υποστελέχωση και η έλλειψη πόρων και προωθούνται κρίσιμα λιμενικά έργα.

Στο πλαίσιο μάλιστα της αναβάθμισης των λιμενικών υπηρεσιών, ήδη από το 2021 προχωρά εξοπλιστικό πρόγραμμα για την προμήθεια πλοηγίδων, ενώ προχωρά και η στελέχωση των πλοηγικών υπηρεσιών, καθώς και η σύσταση και λειτουργία της Εθνικής Ενιαίας Πλατφόρμας Λιμενικής Κοινότητας (National Integrated Port Community System).

Η μεταρρύθμιση της ναυτικής εκπαίδευσης υλοποιείται μέσα από έργα όπως η προώθηση του κτηριακού επενδυτικού προγράμματος ανάπτυξης των Ακαδημιών και των υλικοτεχνικών υποδομών αυτών (επισκευές, ανακαινίσεις, αποκαταστάσεις κτηρίων) και η ενίσχυση της εξωστρέφειας των σχολών.

Το νέο θεσμικό πλαίσιο για τη ναυτική εκπαίδευση συμπληρώνεται λειτουργικά με την υιοθέτηση μέτρων οικονομικής βιωσιμότητας του Κεφαλαίου Ναυτικής Εκπαίδευσης, την απόκτηση ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος (ΟΠΣ) για την ναυτική εκπαίδευση και τη διαρκή αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών των Σχολών ΕΝ. Κρίσιμα και ειδικής προτεραιότητας θεωρούνται τα ψηφιακά έργα για την ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης σπουδαστών ΑΕΝ και ΚΕΣΕΝ.

Στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ελληνικής ναυτιλίας, το σημαντικότερο έργο είναι ο ψηφιακός μετασχηματισμός του ελληνικού νηολογίου, μέσα από την άμεση υλοποίηση του ΟΠΣ για τη Ναυτιλία, το οποίο δρομολογείται άμεσα σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και την Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ, με στόχο την προτυποποίηση των διαδικασιών, την έκδοση ηλεκτρονικών πιστοποιητικών σε

σύντομο χρόνο και εν γένει με τη δημιουργία ανταγωνιστικού πακέτου υπηρεσιών έναντι «σημαίας» άλλων κρατών.

Θεσμικές παρεμβάσεις

Εντός του πρώτου τριμήνου του 2021 θα τεθεί προς ψήφιση το σχέδιο νόμου για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στο νησιωτικό χώρο, ενώ το αμέσως επόμενο διάστημα πρόκειται να θεσπιστεί το νέο πλαίσιο για τη λιμενική διακυβέρνηση αλλά και να προχωρήσει ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου που διέπει την πλοηγική υπηρεσία, μία από τις σημαντικότερες ενδεχομένως παρεχόμενες λιμενικές υπηρεσίες.

Τέλος, μέχρι το Σεπτέμβριο του 2021 θα έχει ολοκληρωθεί και προωθηθεί η νομοθετική πρωτοβουλία για τη μεταρρύθμιση της ναυτικής εκπαίδευσης.

Οι δράσεις και έργα που προγραμματίζει το ΥΝΑΝΠ για το 2021, αναμένεται να επιφέρουν θετικά αποτελέσματα σε όλους τους προαναφερθέντες τομείς πολιτικής.

Ενδεικτικά, εκτιμάται ότι θα πραγματοποιηθεί 100% αύξηση των πόρων για χρηματοδότηση έργων δημόσιου χαρακτήρα στις νησιωτικές περιοχές, ενώ μέσα από μια σειρά παρεμβάσεων τόσο θεσμικών όσο και επιχειρησιακών, αναμένεται η ψηφιοποίηση τουλάχιστον 5 κρίσιμων υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις αλλά και η μείωση κατά 30% του χρόνου που απαιτείται για την ίδρυση επιχειρήσεων σκαφών αναψυχής (yachting).

Τέλος, αναμένεται η ενίσχυση του Λιμενικού Σώματος/Ελληνικής Ακτοφυλακής με 343 νέες προσλήψεις, ενώ ο προϋπολογισμός του Υπουργείου για το 2021 διαμορφώνεται στα 409 εκατ. ευρώ.